



DZIENNIK USTAW

POLSKIEJ RZECZYPOSPOLITEJ LUDOWEJ

Warszawa, dnia 23 lutego 1961 r.

Nr 10

TRESC:
Poz.:

USTAWY:

53 — z dnia 16 lutego 1961 r. o zakresie działania Ministra Kultury i Sztuki	109
54 — z dnia 16 lutego 1961 r. o hodowli roślin i nasiennictwie	109
55 — z dnia 16 lutego 1961 r. o ochronie roślin uprawnych przed chorobami, szkodnikami i chwastami	112

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW:

56 — z dnia 16 lutego 1961 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Kultury i Sztuki	115
---	-----

OBWIESZCZENIE

57 — Ministra Sprawiedliwości z dnia 31 stycznia 1961 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy z dnia 30 grudnia 1950 r. — Przepisy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych	116
---	-----

53

USTAWA

z dnia 16 lutego 1961 r.

o zakresie działania Ministra Kultury i Sztuki.

Art. 1. Minister Kultury i Sztuki jest naczelnym organem administracji państwowej w dziedzinie kultury i sztuki.

Art. 2. Zakres działania Ministra Kultury i Sztuki obejmuje w szczególności sprawy:

- 1) realizowania państwowej polityki kulturalnej oraz koordynowania działalności urzędów, instytucji państwowych, społecznych i gospodarczych w tej dziedzinie,
- 2) twórczości artystycznej i opieki nad twórcami oraz popierania społecznej działalności artystycznej,
- 3) bibliotek i czytelnictwa, muzeów i ochrony zabytków,
- 4) kształcenia artystycznego oraz studiów kulturalno-oświatowych i bibliotekarskich,
- 5) przedsiębiorstw i instytucji artystycznych i widowiskowych, wydawniczych, księgarskich,
- 6) nagrań fonograficznych, produkcji, rozpowszechniania i wyświetlania filmów oraz produkcji przemysłowej przedsiębiorstw resortu kultury i sztuki — dla potrzeb kinematografii, produkcji instrumentów muzycznych i płyt gramofonowych,
- 7) przemysłu poligraficznego,
- 8) współpracy z zagranicą w dziedzinie kultury i sztuki w porozumieniu z Ministrem Spraw Zagranicznych,
- 9) udzielania na podstawie szczególnych przepisów zezwoleń na prowadzenie działalności w dziedzinach objętych zakresem działania Ministra Kultury i Sztuki.

Art. 3. Zasady współdziałania Ministra Kultury i Sztuki oraz związków zawodowych w sprawach wymienionych w art. 2 oraz w sprawach objętych statutową działalnością związków zawodowych w zakresie zagadnień kultury określają wspólnie Minister Kultury i Sztuki oraz Prezydium Centralnej Rady Związków Zawodowych.

Art. 4. Rada Ministrów określi w drodze rozporządzenia szczegółowy zakres działania Ministra Kultury i Sztuki.

Art. 5. W ustawie z dnia 15 grudnia 1951 r. o kinematografii (Dz. U. Nr 66, poz. 452) skreśla się art. 1, 2, 5, 6, 7, 8 i 15.

Art. 6. Tracą moc:

- 1) dekret Polskiego Komitetu Wyzwolenia Narodowego z dnia 15 września 1944 r. o zakresie działania i organizacji resortu Kultury i Sztuki (Dz. U. Nr 5, poz. 25),
- 2) dekret z dnia 2 sierpnia 1951 r. o utworzeniu i zakresie działania Centralnego Urzędu Wydawnictw, Przemysłu Graficznego i Księgarstwa (Dz. U. Nr 41, poz. 309).

Art. 7. Ustawa wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Przewodniczący Rady Państwa: *A. Zawadzki*

Sekretarz Rady Państwa: *J. Horodecki*

54

USTAWA

z dnia 16 lutego 1961 r.

o hodowli roślin i nasiennictwie.

Rozdział I.

Przepisy ogólne.

Art. 1. 1. Ustawa ma zastosowanie do roślin rolniczych, warzywnych, ozdobnych i zielarskich.

2. Przepisów ustawy nie stosuje się do hodowli drzew i krzewów.

Art. 2. 1. W zakresie roślin uprawnych rozróżnia się:

- 1) odmiany oryginalne — to jest wytworzone w kraju odmiany o stwierdzonej odrębności botanicznej oraz war-

tości gospodarczej, uzasadniającej rozpowszechnianie ich w kraju lub reprodukcję dla celów eksportu,

- 2) odmiany selekcyjonowane — to jest odmiany wytworzone za granicą, co do których zostało stwierdzone, że są utrzymywane w kraju drogą selekcji w określonym typie i posiadają odpowiednią wartość gospodarczą,
- 3) odmiany miejscowe — to jest odmiany powstałe w określonym rejonie na skutek wieloletniego działania czynników przyrodniczych i stosowania określonego systemu uprawy w danym rejonie.

2. Wartość gospodarczą odmiany określa się na podstawie ogółu jej cech wpływających na jakość, stałość i wysokość plonu oraz koszty produkcji, z uwzględnieniem aktualnej przydatności dla potrzeb gospodarki narodowej.

Art. 3. 1. Osoba fizyczna lub zespół osób fizycznych, które pracą swą doprowadziły do wytworzenia nowej odmiany oryginalnej, jest autorem tej odmiany.

2. Autor odmiany oryginalnej, jak również inne osoby fizyczne, które utrzymują istniejącą odmianę oryginalną lub selekcyjonowaną na osiągniętym poziomie jej wartości gospodarczej lub też tę odmianę udoskonalają, są hodowcami tej odmiany.

3. Autor odmiany oryginalnej i hodowcy odmian oryginalnych i selekcyjonowanych korzystają z uprawnień określonych w ustawie.

Rozdział 2.

Rejestracja odmian.

Art. 4. 1. Odmiany oryginalne wpisuje się do rejestru tych odmian, zwanego dalej „rejestrem“.

2. Rejestr prowadzi organ wyznaczony przez Ministra Rolnictwa.

3. Minister Rolnictwa określi w drodze rozporządzenia zasady stwierdzenia oryginalności zgłoszonej odmiany, warunki i skutki wpisu odmiany do rejestru, tryb postępowania w sprawie wpisu odmiany do rejestru oraz przypadki, w których może nastąpić skreślenie z rejestru.

Art. 5. 1. Odmiany selekcyjonowane i miejscowe wpisuje się do spisów tych odmian.

2. Spisy odmian selekcyjonowanych i spisy odmian miejscowych prowadzi organ wyznaczony przez Ministra Rolnictwa.

3. Minister Rolnictwa określi w drodze rozporządzenia zasady i tryb zaliczania odmian do odmian selekcyjonowanych oraz do odmian miejscowych.

Rozdział 3.

Uprawnienia autorów i hodowców.

Art. 6. 1. Nazwa odmiany wpisanej do rejestru podlega ochronie prawnej od dnia jej zgłoszenia.

2. Autor odmiany wpisanej do rejestru ma prawo do świadectwa autorskiego oraz prawo do jednorazowej premii autorskiej w wysokości zależnej od wartości gospodarczej odmiany.

3. Hodowca, który utrzymuje odmianę wpisaną do rejestru (art. 4) lub do spisu odmian selekcyjonowanych na osiągniętym poziomie wartości gospodarczej lub odmianę tę udoskonalą, ma prawo do corocznej premii hodowlanej.

Art. 7. Prawo do premii autorskiej jednorazowej jest niezbywalne, lecz podlega dziedziczeniu.

Art. 8. Minister Rolnictwa w porozumieniu z Ministrem Finansów określi zasady i tryb ustalania wysokości premii dla autorów i hodowców oraz tryb ich wypłaty.

Art. 9. 1. Dokumentacja hodowlana odmiany wpisanej do rejestru i prawa do tej odmiany przechodzą z dniem dokonania wpisu na własność Państwa. W przypadkach gospodarczo uzasadnionych Minister Rolnictwa może pozostawić prowadzenie hodowli autorowi odmiany.

2. Wytworzony przez autora lub innego hodowcę (art. 3 ust. 2) materiał hodowlany odmiany wpisanej do rejestru, począwszy od materiału wyjściowego do nasion elity włącznie podlega wykupowi po cenach określonych przez Ministra Rolnictwa w porozumieniu z Przewodniczącym Państwowej Komisji Cen. Nie dotyczy to przypadku, gdy prowadzenie hodowli pozostawiono autorowi odmiany.

Rozdział 4.

Stosowanie materiału siewnego kwalifikowanego.

Art. 10. 1. Za materiał siewny kwalifikowany uważa się materiał, który odpowiada ustalonym normom jakości i pochodzi z plantacji odpowiadających określonym wymogom.

2. Za materiał siewny handlowy uważa się materiał odpowiadający ustalonym normom jakości.

3. Minister Rolnictwa określa normy bądź wymogi (ust. 1), jakim powinny odpowiadać materiał siewny i plantacje nasienne, oraz tryb i organy właściwe do ich sprawowania.

4. Przepis ust. 3 dotyczy norm i wymogów w zakresie nie objętym normami państwowymi, wydanymi na podstawie przepisów o normach i o Polskim Komitecie Normalizacyjnym, oraz w zakresie stanowiącym uzupełnienia tych norm.

5. W razie wydania normy państwowej tracą moc wydane przez Ministra Rolnictwa przepisy w zakresie uregulowanym tą normą.

Art. 11. Wprowadza się obowiązek planowego odnawiania materiału siewnego we wszystkich gospodarstwach rolnych przez stosowanie kwalifikowanego materiału siewnego na zasadach i w zakresie określonych rozporządzeniem Ministra Rolnictwa.

Art. 12. Minister Rolnictwa może zarządzić, aby w poszczególnych latach i w określonych rejonach lub gospodarstwach uprawiających dany gatunek roślin był wysiewany tylko kwalifikowany materiał siewny.

Art. 13. 1. Rozmiar produkcji kwalifikowanego materiału siewnego dla potrzeb racjonalnego odnawiania materiału siewnego w kraju oraz dla eksportu i dla celów państwowej rezerwy nasiennej określa Minister Rolnictwa w nasennych planach rocznych i wieloletnich.

2. Minister Rolnictwa organizuje wykonanie tych planów.

3. Minister Rolnictwa może w drodze rozporządzenia upoważnić właściwe do spraw rolnych organy prezydiów rad narodowych do nakładania obowiązku produkcji materiału siewnego na rzecz określonych odbiorców, ustalając zarazem zasady i warunki wykonania tego obowiązku.

Art. 14. 1. Minister Rolnictwa określa:

- 1) plantacje nasienne podlegające obowiązkowej kontroli polowej oraz plantacje nasienne, które poddaje się tej kontroli na wniosek plantatora,
- 2) materiał siewny podlegający obowiązkowej kontroli laboratoryjnej oraz materiał siewny, który poddaje się tej kontroli tylko na wniosek osoby zainteresowanej.

2. Minister Rolnictwa może ustanowić opłaty za czynności związane z kontrolą polową plantacji nasiennych oraz z kontrolą jakości materiału siewnego.

Rozdział 5.

Ochrona produkcji materiału siewnego.

Art. 15. 1. W celu zabezpieczenia roślinnych materiałów hodowlanych i plantacji nasiennych przed szkodliwymi działaniami innych odmian i gatunków roślin uprawnych lub dziko rosnących Minister Rolnictwa może zakazać wysiewania określonych gatunków roślin lub ich odmian na określonych obszarach bądź też po zasięgnięciu opinii Państwowej Rady Ochrony Przyrody nakazać niszczenie na tych obszarach roślin dziko rosnących.

2. Minister Rolnictwa może w drodze rozporządzenia przenieść w całości lub w części uprawnienia wynikające z ust. 1 na prezydium wojewódzkich lub powiatowych rad narodowych.

3. W przypadku zastosowania ograniczenia wysiewu określonej odmiany (ust. 1 i 2) Minister Rolnictwa obowiązany jest umożliwić posiadaczom gospodarstw objętych ograniczeniem wysiewu nabycie nasion odmiany dopuszczonej do uprawy.

4. Zakaz wysiewu określonych roślin uprawnych powinien być podany zainteresowanym do wiadomości w takim terminie, aby mogli go uwzględnić przed dokonaniem zasiewów.

5. Jeżeli pomimo prawidłowo podanego do wiadomości zakazu dokonany zostanie wysiew roślin uprawnych objętych tym zakazem, Minister Rolnictwa, a w przypadku określonym w ust. 2 prezydium wojewódzkiej bądź powiatowej rady narodowej, może nakazać ich zniszczenie bez odszkodowania.

Art. 16. 1. W wyjątkowych przypadkach Minister Rolnictwa może nakazać zniszczenie roślin uprawnych pomimo niewydania zakazu ich wysiewu na danym obszarze. Posiadaczowi gospodarstwa przysługuje w tym przypadku odszkodowanie w wysokości pełnej wartości poniesionych strat.

2. Minister Rolnictwa w porozumieniu z Ministrem Finansów określi w drodze rozporządzenia zasady ustalania wartości strat, organy właściwe do orzekania o wartości strat oraz tryb i warunki wypłaty odszkodowania (ust. 1).

3. Jeżeli osoba zainteresowana nie zgadza się z decyzją właściwego organu w sprawie wysokości strat, może dochodzić swych roszczeń w drodze sądowej bądź arbitrażowej w ciągu 6 miesięcy od doręczenia tej decyzji.

Rozdział 6.

Obrót materiałem siewnym.

Art. 17. Przez obrót handlowy materiałem siewnym w kraju rozumie się:

- 1) zakup od producentów w celu odsprzedaży,
- 2) obrót hurtowy pomiędzy jednostkami handlowymi,
- 3) sprzedaż zakupionego materiału bezpośrednim odbiorcom na cele siewne.

Art. 18. 1. Obrót handlowy materiałem siewnym w kraju mogą prowadzić upoważnione przez Ministra Rolnictwa przedsiębiorstwa i instytucje gospodarki społecznej. Minister Rolnictwa może określić zakres, w jakim te przedsiębiorstwa lub instytucje obowiązane są prowadzić obrót.

2. Jednostkom gospodarki nie społecznej może być udzielane zezwolenie na prowadzenie obrotu handlowego materiałem siewnym roślin warzywnych, ozdobnych i zielarskich w zakresie i na warunkach określonych przez Ministra Rolnictwa w drodze rozporządzenia; udzielenie zezwolenia wymaga uprzedniego porozumienia z właściwym do spraw rolnych organem prezydium wojewódzkiej bądź powiatowej rady narodowej.

3. Obrót materiałem siewnym z zagranicą prowadzą przedsiębiorstwa wyznaczone przez Ministra Handlu Zagranicznego w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa.

Art. 19. 1. Minister Rolnictwa ustala warunki obrotu handlowego materiałem siewnym, jak również sposób i warunki przygotowania tego materiału do obrotu. Postanowienia art. 10 ust. 3 i 4 stosuje się odpowiednio.

2. Minister Rolnictwa w porozumieniu z Ministrem Handlu Zagranicznego może ustalić warunki szczególne, jakim powinien odpowiadać materiał siewny w obrocie zagranicznym.

Art. 20. Do obrotu handlowego dopuszczony jest wyłącznie materiał siewny kwalifikowany i handlowy (art. 10).

Art. 21. Minister Rolnictwa może wprowadzić zakaz zbywania określonego rodzaju materiału siewnego przez producentów innym osobom fizycznym lub prawnym poza przedsiębiorstwami i instytucjami uprawnionymi do handlowego obrotu materiałem siewnym.

Art. 22. 1. Kontrolę nad przestrzeganiem przepisów dotyczących obrotu handlowego materiałem siewnym sprawują organy Inspekcji Nasiennej.

2. W razie stwierdzenia, że będący w obrocie materiał siewny nie odpowiada obowiązującym normom, organy Inspekcji Nasiennej mogą nakazać:

- a) poddanie materiału siewnego zabiegom niezbędnym dla doprowadzenia go do właściwego stanu,
- b) ześrutowanie materiału siewnego lub poddanie go innym zabiegom czyniącym materiał siewny niezdatnym do siewu.

3. Organy Inspekcji Nasiennej mogą zająć będący w obrocie materiał siewny do czasu dokonania analizy w celu stwierdzenia, czy odpowiada on obowiązującym normom.

4. Minister Rolnictwa określi w drodze rozporządzenia organizację i zakres działania Inspekcji Nasiennej oraz prawa, obowiązki i tryb postępowania organów tej Inspekcji w zakresie przeprowadzania kontroli.

5. Przepisy ust. 1—4 nie naruszają uprawnień Państwowej Inspekcji Handlowej w zakresie ścigania przestępstw gospodarczych.

Rozdział 7.

Przepisy karne.

Art. 23. 1. Kto:

- 1) będąc zobowiązanym do odnowienia materiału siewnego (art. 11), nie czyni zadość temu obowiązkowi,
- 2) wbrew obowiązującym przepisom wysiewa niekwalifikowany materiał siewny (art. 12), uprawia odmiany lub gatunki roślin objęte zakazem wysiewania albo nie niszczy roślin dziko rosnących lub uprawnych objętych nakazem niszczenia (art. 15 ust. 1 i 2 i art. 16 ust. 1),
- 3) uchyła się od wykonania nałożonego na niego w myśl przepisu art. 13 ust. 3 obowiązku produkcji materiału siewnego,
- 4) prowadzi obrót handlowy materiałem siewnym bez zachowania przepisów art. 20 lub przepisów wydanych na podstawie art. 18 i 19 bądź też jest odpowiedzialny za prowadzenie takiego obrotu,
- 5) sprzedawany przez siebie materiał siewny zaopatruje w urzędowe zaświadczenie jakości nie odpowiadającej jego cechom,
- 6) będąc producentem materiału siewnego, zbywa ten materiał wbrew obowiązującym przepisom innym osobom poza przedsiębiorstwami i instytucjami upoważnionymi do handlowego obrotu materiałem siewnym (art. 21),

- 7) oznacza nazwą odmiany oryginalnej wpisanej do rejestru materiał siewny nie należący do tej odmiany,
 8) będąc zobowiązanym do wykonania czynności nakazanych przez organ inspekcji nasiennej (art. 22 ust. 2), nie czyni zadość temu obowiązkowi
 — podlega karze aresztu do 3 miesięcy lub karze grzywny do 4.500 złotych.
2. Orzekanie następuje w trybie przepisów o orzecznictwie karno-administracyjnym.

Art. 24. Kto:

- 1) prowadzi obrót handlowy materiałem siewnym bez upoważnienia lub zezwolenia przewidzianego w art 18 ust. 1 i 2 bądź też jest odpowiedzialny za prowadzenie takiego obrotu,
- 2) przywłaszcza sobie cudze autorstwo odmiany oryginalnej
 — podlega karze aresztu do lat 2 lub grzywny.

Rozdział 8.**Przepisy przejściowe i końcowe.**

Art. 25. Znosi się uprawnienie do corocznych premii autorskich, przysługujące w myśl obowiązujących dotychczas przepisów.

Art. 26. Wyłączne prawo oznaczania towaru znakami przewidzianymi w art. 174 przepisów o ochronie wynalaz-

ków, wzorów i znaków towarowych (Dz. U. z 1928 r. Nr 39, poz. 384 z późniejszymi zmianami) nie dotyczy oznaczenia materiału siewnego.

Art. 27. 1. Osoby prowadzące w dniu wejścia w życie ustawy obrót materiałem siewnym na podstawie zezwoleń udzielonych w trybie ustawy z dnia 1 lipca 1958 r. o zezwoleniach na wykonywanie przemysłu, rzemiosła, handlu i niektórych usług przez jednostki gospodarki nie uspołecznionej (Dz. U. Nr 45, poz. 224) obowiązane są w ciągu trzech miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy przedłożyć wymienione zezwolenia właściwym do spraw handlu organom prezydów rad narodowych w celu dostosowania ich zakresu do przepisów art. 18 ustawy.

2. Zezwolenia, które nie zostaną przedłożone właściwym do spraw handlu organom prezydów rad narodowych w terminie określonym w ust. 1, tracą moc po upływie trzech miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 28. 1. Traci moc dekret z dnia 2 lutego 1955 r. o nasiennictwie (Dz. U. Nr 6, poz. 33).

2. Do czasu wydania przepisów wykonawczych na podstawie niniejszej ustawy zachowują moc przepisy dotychczasowe, o ile nie są z nią sprzeczne.

Art. 29. Ustawa wchodzi w życie po upływie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia.

Przewodniczący Rady Państwa: *A. Zawadzki*
 Sekretarz Rady Państwa: *J. Horodecki*

55**USTAWA**

z dnia 16 lutego 1961 r.

o ochronie roślin uprawnych przed chorobami, szkodnikami i chwastami.**Rozdział 1.****Przepisy ogólne.**

Art. 1. 1. Ochronę roślin uprawnych przed szkodliwym działaniem chorób, szkodników i chwastów prowadzi się na zasadach określonych w ustawie.

2. Przez rośliny uprawne rozumie się rośliny w stanie świeżym lub suchym, ich części, owoce i nasiona.

3. Ochrona roślin obejmuje zwalczanie chorób, szkodników i chwastów w kraju oraz zabezpieczenie przed przenikaniem ich z zagranicy i za granicę.

4. Środki mające na celu niedopuszczenie do przenikania do kraju z zagranicy lub z kraju za granicę chorób, szkodników i chwastów stanowią kwarantannę roślin.

Rozdział 2.**Zwalczanie chorób, szkodników i chwastów w kraju.**

Art. 2. 1. Ustanawia się obowiązek zwalczania chorób, szkodników i chwastów określonych przez Ministra Rolnictwa w drodze rozporządzenia.

2. Określając podlegające zwalczaniu choroby, szkodniki i chwasty, Minister Rolnictwa ustala zarazem sposoby i terminy wykonania obowiązku zwalczania.

3. Minister Rolnictwa może w drodze rozporządzenia upoważnić prezydów wojewódzkich lub powiatowych rad naro-

dowych do określania w drodze zarządzenia, które choroby, szkodniki i chwasty podlegają obowiązkowi zwalczania na obszarze danych województw bądź powiatów, oraz do ustalania sposobów i terminów wykonania tego obowiązku.

Art. 3. W celu zwalczania chorób, szkodników i chwastów mogą być stosowane w całym kraju lub na określonym obszarze następujące środki:

- 1) obowiązek indywidualnego lub zespołowego wykonywania czynności i zabiegów, mających na celu wykrywanie występujących chorób, szkodników i chwastów albo zapobieganie ich pojawianiu się i szerzeniu,
- 2) obowiązek wykonywania czynności i zabiegów mających na celu likwidowanie chorób, szkodników i chwastów, nie wyłączając niszczenia roślin, przetworów roślinnych oraz wszelkich przedmiotów, które mogą być rozsadnikami chorób, szkodników i chwastów,
- 3) zakaz uprawy, sprzedaży i użytkowania określonych gatunków i odmian roślin albo uzależnienie uprawy, sprzedaży i użytkowania tych roślin od dopełnienia określonych warunków oraz nakaz uprawy określonych gatunków i odmian roślin,
- 4) zakaz przewożenia i przenoszenia żywych szkodników, chwastów oraz roślin, przetworów roślinnych i wszelkich przedmiotów, które mogą być rozsadnikami chorób, szkodników i chwastów, albo uzależnienie tego przewożenia i przenoszenia od dopełnienia określonych warunków,